

รายงานการวิเคราะห์เหตุอันควรสงสัย ประจำเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2560

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้รวบรวมรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious Transaction Report – STR) ที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในห้วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2560 มีรายงาน STR ทั้งหมด 2,802 รายการ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากที่ได้รับในห้วงเดือนก่อนหน้า จากรายงานดังกล่าว มีความน่าสนใจกรณีที่มีรายงานของบุคคลผู้มีฐานะทางสังคม หรือมีตำแหน่งหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานจำนวนหนึ่ง มีพฤติการณ์ทำธุรกรรมที่ผิดปกติอย่างชัดเจนในลักษณะต่างๆ ทั้งกลุ่มที่ยังไม่สามารถระบุอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องได้ และกลุ่มที่พิสูจน์ทราบการก่ออาชญากรรมแล้ว โดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การแสวงประโยชน์และการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งรวมถึงรายงานรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบการกระทำความผิด และมีคำสั่งให้ระงับการปฏิบัติราชการหรือหน้าที่ในตำแหน่งเดิมเป็นการชั่วคราว สรุปรายงานการวิเคราะห์ STR มีดังนี้

1. รายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาผลประโยชน์ของผู้มีตำแหน่งระดับสูง

พบ STR ของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในระดับสูง โดยเฉพาะในภาคเอกชนที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำความผิดมูลฐาน อาทิ เจ้าหน้าที่อาวุโสของสถาบันการเงินกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กรรมการบริษัทยกยอทรัพย์ใช้ข้อมูลภายในเอื้อประโยชน์ในการซื้อขายหลักทรัพย์โดยไม่เป็นธรรม ผู้เป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ปลอมแปลงเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนธุรกิจ ลักลอบนำเข้าสินค้าโดยหนีภาษีศุลกากร ลักทรัพย์และลักลอบค้าอาวุธเถื่อน เป็นต้น กล่าวได้ว่าการกระทำความผิดของผู้มีตำแหน่งหน้าที่มีสถานะทางสังคม โดยแสวงประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องจากอำนาจและโอกาสที่มี หรือที่เรียกว่า อาชญากรรมคอปกขาว (White Collar Crime) ทั้งในภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ และครอบคลุมไปถึงภาคเอกชน มีปฏิสัมพันธ์ต่างตอบแทนและมีผลประโยชน์อย่างซับซ้อน นับเป็นภัยคุกคามที่สำคัญของประเทศ

2. ธุรกรรมเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ผิดปกติ

STR กลุ่มที่แสดงธุรกรรมเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ผิดปกติ เป็นกลุ่มที่ได้รับเป็นจำนวนค่อนข้างน้อย แต่กลับมีมูลค่าเงินที่เกี่ยวข้องเฉลี่ยค่อนข้างสูง สำหรับพฤติกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่พบมากที่สุด คือการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันราคา ทำให้ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตลาด และยังปรากฏหลายรายการที่สืบเนื่องมาจากกรณีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ลงโทษผู้กระทำความผิดจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม (Insider Trading) โดยบุคคลที่ถูกรายงานเหล่านี้มักมีตำแหน่งเป็น ผู้บริหาร อดีตผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวในการล่วงรู้มติที่ประชุมงบการเงิน หรือข้อมูลเชิงลบและเชิงบวกต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ล่วงหน้า เป็นโอกาสในการเอาเปรียบบุคคลภายนอกในการกว้านซื้อ ชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อ รวมถึงเทขายหลักทรัพย์ เพื่อเก็งกำไรส่วนตน

3. พบความเชื่อมโยงของการทุจริตในภาครัฐและการกระทำผิดในตลาดหลักทรัพย์

รูปแบบการกระทำความผิดในตลาดหลักทรัพย์ตามข้อ 2 มักมีความเชื่อมโยงกับการทุจริตภาครัฐด้วย โดยการทุจริตภาครัฐมีพัฒนาการค่อนข้างรวดเร็ว จากในอดีตที่มักอยู่ในรูปการเรียกรับค่าหัวคิวในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง การประมูลโครงการต่างๆ ต่อมาจึงเริ่มมีรูปแบบเป็นการทุจริตเชิงนโยบายมากขึ้น โดยมุ่งออกแบบนโยบายที่เอื้อประโยชน์พวกพ้อง มีการร่วมมือกันทั้งฝ่ายนักการเมือง ข้าราชการ และนายทุน และปัจจุบันการทุจริตมีพัฒนาการที่พยายามตัดตอนความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลและเส้นทางการเงิน โดยหันมา ใช้การตอบแทนผลประโยชน์หรือการติดสินบนในลักษณะของการให้ข้อมูลลับหรือข้อมูลวงในที่จะมีผลต่อราคาหลักทรัพย์ ที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อเป็นข้อมูลในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ให้แต่ละบุคคลนำไปใช้กอบโกยผลกำไรอย่างไม่เป็นธรรมด้วยตนเอง นับเป็นอีกวิธีการทุจริตติดสินบนที่มีใช่เป็นการให้เงินหรือทรัพย์สินโดยตรง ที่ต้องเฝ้าระวังการแพร่ระบาด เพราะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของตลาดหลักทรัพย์ และสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก

เฝ้าระวัง : พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งที่เป็นการกระทำการด้วยตนเอง ใช้ตัวแทน หรือการใช้ตัวแทน บังหน้า (Nominees) และหากมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ต้องมีการตรวจสอบประวัติ/คุณสมบัติผู้บริหารที่ไม่ได้กระทำการผิดกฎหมาย ทุจริต หรือฉ้อฉล (Fit and Proper)

4. ธุรกิจที่มีความผิดปกติของบริษัทผู้ให้บริการชำระเงิน

จากรายงาน STR พบว่าเริ่มมีรายงานความผิดปกติของบริษัทผู้ให้บริการชำระเงินต่างๆ อาทิ เติมเงินโทรศัพท์มือถือออนไลน์ เกมออนไลน์ ชำระค่าอินเทอร์เน็ต ค่าสาธารณูปโภค ค่าเบี้ยประกัน รวมถึง ค่าบัตรเดบิต บัตรเครดิตต่างๆ ที่เป็นบริษัทค่อนข้างใหม่จดทะเบียนในห้วงประมาณ 3 ปี แต่มีเงินหมุนเวียนสูง ผิดปกติ เฉลี่ยวันละเป็นหลักสิบล้านถึงร้อยล้านบาท โดยมีรายการธุรกรรมที่ไม่ระบุวัตถุประสงค์และไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างผู้โอนและผู้รับโอนเงินที่แท้จริงได้ ทั้งนี้ ตรวจสอบพบข้อมูลว่าเป็นบริษัทที่มีสัญชาติ ผู้ถือหุ้นอยู่ในหมู่เกาะเคย์แมน ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสวรรค์ของการหลบเลี่ยงภาษี เป็นแหล่งปกปิดข้อมูลลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงในการโยกย้ายเงินเข้า-ออกประเทศเพื่อการฟอกเงิน นับเป็นอีกแนวโน้มสำคัญที่ต้องติดตามใกล้ชิด ที่ขบวนการฟอกเงินอาจใช้วิธีจัดตั้งบริษัททำธุรกิจให้บริการชำระเงินบังหน้า เนื่องจากลักษณะธุรกิจเป็นการหมุนเวียนโอนย้ายถ่ายเทเงินเป็นปกติ แต่เบื้องหลังอาจใช้เพื่อรองรับ หรือเปิดให้บริการฟอกเงินจำนวนมากอย่างแนบเนียน

เฝ้าระวัง : สถาบันการเงินควรมีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า คู่ค้า/ ตัวแทน และการปฏิสัมพันธ์กับกิจการที่เป็นบริษัทผู้ให้บริการชำระเงินที่จดทะเบียนรายใหม่ (ระยะเวลา 3 ปี) เช่น แหล่งที่มาของเงินทุน/รายได้ของกิจการ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้น ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial Owner : BO) ฯลฯ ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่เสี่ยงด้านการฟอกเงิน และหากพบความผิดปกติ เช่น ที่มาของเงินไม่ชัดเจน มีการทำธุรกรรมที่ไม่สมเหตุสมผล ไม่สามารถอ้างอิงแหล่งที่มาของเงินสำหรับการทำธุรกรรมในแต่ละครั้ง หรือในระยะยาว หากมีความผิดปกติหรืออาจผิดปกติให้รวบรวมข้อมูล และรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมายังสำนักงาน ปปง.

5. ธุรกิจที่แสดงการแยกยอดเงิน

ธุรกรรมที่แสดงการแยกยอดเงิน มีรูปแบบเปลี่ยนไปจากช่วง 2 ปีก่อน (พ.ศ.2557-2558) แต่เดิมเป็นการแยกยอดเพื่อให้มีมูลค่าต่ำกว่า 2 ล้านบาท เป็นแสดงถึงเจตนาหลีกเลี่ยงการถูกรายงานธุรกรรมเงินสดอย่างชัดเจน พฤติการณ์แยกยอดเงินที่ได้รับรายงานในปัจจุบันเป็นการนำเงินเข้าฝากหลายครั้งหลายยอดต่อวัน หรือพยายามทยอยถอนเงินออกทันทีในทุกครั้งที่ได้รับเงินโอนเข้าบัญชี โดยหลายรายทำธุรกรรมวันละหลายสิบลรายการ เป็นความถี่ที่ผิดปกติ และโดยผิวเผินมีลักษณะคล้ายเป็นการแยกยอดเงิน อีกทั้งมีลักษณะเป็นการแยกยอดเงินร่วมกับการทำธุรกรรมที่มีมูลค่าไม่สอดคล้องกับฐานะทางการเงินของผู้ทำธุรกรรม รวมถึงธุรกรรมที่พิสูจน์ทราบอาชญากรรมที่อยู่เบื้องหลังแล้ว จาก STR พบว่ามีการใช้ช่องทาง Internet และ Mobile Banking มากขึ้น รวมทั้งช่องทางผ่านผู้ให้บริการทางการเงินใหม่ๆ ที่ไม่ผ่านการติดต่อโดยตรงกับ

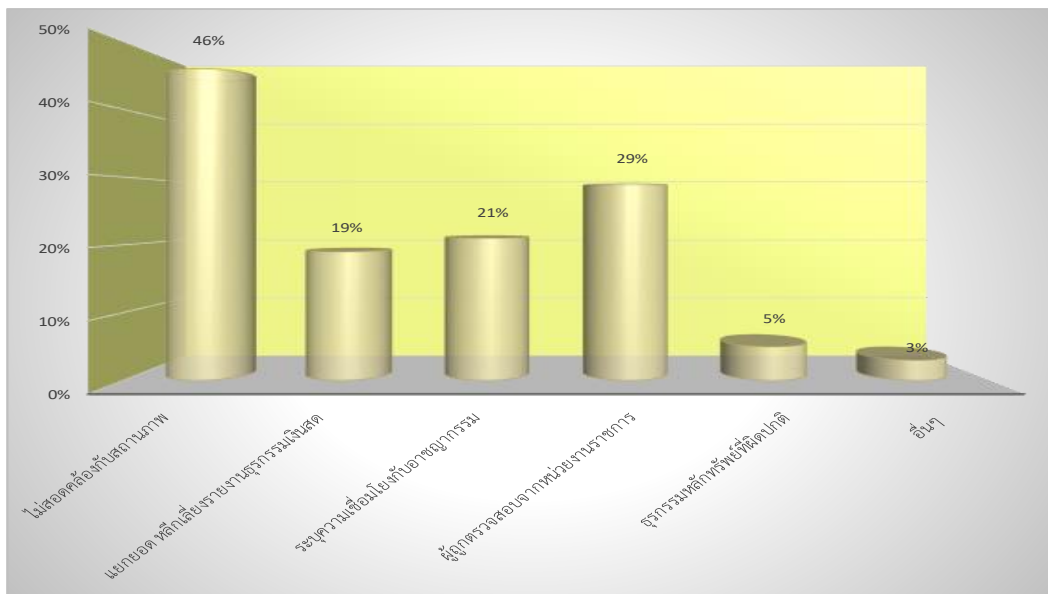

บริการเคาน์เตอร์ของสถาบันการเงิน แม้ว่าจะเป็นการธุรกรรมที่มีมูลค่าเงินสูงมาก หรือต้องเสียค่าธรรมเนียม
ซ้ำซ้อนอย่างไม่สมเหตุผลก็ตาม โดยมีจำนวนรายงาน STR ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านช่องทางเหล่านี้
มากถึงประมาณหนึ่งในสามของรายงานทั้งหมดที่ได้รับ (ในจำนวนนี้ หลายรายการยังเกี่ยวข้องกับบัญชีที่เปิดใน
พื้นที่ตะเข็บชายแดน ที่มีการหมุนเวียนเงินมูลค่ามากผิดปกติ และมักไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผู้โอนและ
ผู้รับโอนเงิน มีความเสี่ยงสูงที่อาจเชื่อมโยงกับอาชญากรรมหลายประเภท)

6. สรุปธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

รายการ STR มี 6 กลุ่มหลัก ซึ่งแบ่งแยกตามมูลเหตุอันควรสงสัย เรียงลำดับจากกลุ่มที่ได้รับ
เป็นจำนวนสูงที่สุดได้ดังนี้

แผนภูมิแสดงร้อยละของ STR จำแนกตามมูลเหตุอันควรสงสัยหลักเมื่อเทียบกับจำนวน STR
ที่ได้รับทั้งหมด มีดังนี้

1) การทำธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับสถานภาพทางการเงินของผู้ทำธุรกรรม ได้แก่ รายการ
ธุรกรรมที่มีความถี่หรือมูลค่าสูง ไม่สอดคล้องกับอายุ อาชีพ และรายได้ของผู้ทำธุรกรรม หรือพื้นที่ที่ทำ
ธุรกรรมไม่สอดคล้องกับที่อยู่ หรือที่ตั้งของธุรกิจ

2) การทำธุรกรรมแยกยอดเงินในการฝาก/ถอน ให้แต่ละยอดมีมูลค่าต่ำกว่า 2 ล้านบาทเพื่อ
หลีกเลี่ยงการถูกรายงานธุรกรรมเงินสด ซึ่งมีทั้งกรณีแยกยอดทำธุรกรรมในบัญชีเดียว กรณีแยกยอดทำ
ธุรกรรมกระจายไปยังหลายบัญชี รวมถึงการกระจายทำธุรกรรมหลายครั้งที่หลายสาขานาคารในห้วงเวลา
เดียวกัน

3) รายงานธุรกรรมที่สามารถระบุความเชื่อมโยงกับอาชญากรรม ได้แก่ รายการธุรกรรมที่สถาบันการเงินตรวจสอบข้อมูลผู้เกี่ยวข้องหรือข้อมูลที่ใช้ในการติดต่อ และพบความเชื่อมโยงถึงการก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ตามที่มีการจับกุมอาชญากรแล้วและปรากฏเป็นข่าวสารทางสื่อมวลชน หรือเชื่อมโยงกับข้อมูลตามที่ได้รับการร้องเรียนโดยตรงจากภาคประชาชน

4) รายงานการทำธุรกรรมของบุคคลผู้มีรายชื่อถูกตรวจสอบจากหน่วยงานราชการ เป็นกลุ่มที่สถาบันการเงินรายงานผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางบัญชี ตามที่ได้รับหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เนื่องจากเป็นผู้ต้องหา หรือเป็นเป้าหมายการสืบสวนสอบสวน รวมถึงรายงานธุรกรรมที่เป็นปัจจุบันของผู้ถูกขังยังการทำธุรกรรม ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเป็นผู้ที่ศาลได้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

5) การทำธุรกรรมซื้อ/ขาย/โอนหลักทรัพย์ที่ผิดปกติ ไม่สมเหตุสมผลในแง่มุมต่างๆ อาทิ ด้านมูลค่า ความถี่ ความสัมพันธ์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของผู้โอนกับผู้รับโอนหลักทรัพย์ รวมถึงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม โดยรายการส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้เป็นรายการที่ได้รับจากสถาบันการเงินประเภทบริษัทหลักทรัพย์

6) มูลเหตุธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยอื่นๆ เป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยงในหลายแง่มุม ทั้งในด้านตัวบุคคล พื้นที่ และพฤติกรรมที่ผิดปกติในประเด็นต่างๆ อาทิ การมอบอำนาจการทำธุรกรรมการแลกเปลี่ยนเงินตรา การบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ให้กับสถาบันการเงิน การไม่ประสงค์แสดงตน เป็นต้น รวมถึงธุรกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ที่ส่วนใหญ่มีความผิดปกติในลักษณะการซื้อขายต่ำกว่าราคาประเมิน

(หมายเหตุ: เนื่องจากมี STR จำนวนหนึ่งระบุพฤติกรรมที่เป็นมูลเหตุอันควรสงสัยมากกว่า 1 ประเด็น ทำให้เมื่อคัดแยกโดยใช้เกณฑ์พฤติกรรมเดียวเป็นหลัก จึงมีส่วนที่ต้องนับซ้ำ และเมื่อรวมจำนวนร้อยละของทั้ง 6 ประเภท ทำให้ได้จำนวนมากกว่าร้อยละ 100)